

TRIBUNAL GHAL TALBIET ZGHAR

**GUDIKATUR
RAPHAEL FENECH ADAMI**

Seduta tat-18 ta' Settembru, 2009

Talba Numru. 830/2007

**Patrick Camilleri ezercitanti l-kummerc taht l-isem
Camilleri Patrick & Granite Works
(ID-300882-M)**

VS

CDC Limited – C39973

It-Tribunal,

Ra l-Avviz fl-ismijiet premessi prezentat fis-7 ta' Novembru 2007, fejn intalab sabiex is-socjeta konvenuta tigi kkundannata thallas lill-attur is-somma ta' Lm1,186.33c illum ekwivalenti ghal Euro 2,763.40c rapprezentanti bilanc ta' xoghol ta' irham fuq turgien, sollijiet u faccata liema xogholijiet gew ezegwiti gewwa fond f'H'Attard fuq inkariku ta' l-istess socjeta konvenuta u debitament accettati mill-istess socjeta' (Dok PC1 u Dok PC2);

Kopja Informali ta' Sentenza

Bl-ispejjes inkluzi dawk ta' l-ittra legali datata 18 ta' Lulju 2007 kontra s-socjeta konvenuta u bl-imghax legali sad-data tal-pagament effettiv bis-socjeta konvenuta ngunta ghas-subizzjoni.

Ra r-risposta tas-socjeta konvenuta datata 28 ta Dicembru 2007 fejn ikkontestat it-talba attrici fis-sens illi l-ahhar pagament maghmul kien sar u gie accettat "in full and final settlement" oltre ragunijiet ohra li ser jirrizultaw waqt l-smiegh tal-kaz.

B'riserva ghall-eccezzjonijiet ulterjuri.

Bl-ispejjes kontra l-attur.

Ezamina l-provi migjuba mill-partijiet u kif ukoll id-dokumenti esebiti.

Sema l-abbli avukati difensuri tal-partijiet jittrattaw verbalment.

Ikkunsidra.

Illi ma hemmx kontestazzjoni bejn il-partijiet li l-attur kien gie mqabbad mis-socjeta konvenuta sabiex jahdmilha xi xoghol ta' l-irham fuq blokka bini gdida u li l-attur kien fil-fatt debitament ezegwixxa dan ix-xoghol. Ma hemmx anqas kontestazzjoni li s-socjeta' konvenuta kienet hallset lill-attur diversi pagamenti akkont u l-pendenza bejniethom hija limitata biss fuq jekk l-ahhar pagament kienx sar u gie accettat ghas-saldu jew le. Ghalkemm sar tentattiv da parti tas-socjeta konvenuta fejn allegaw li ma kienux kuntenti b'xi xoghol, dan gie kontradett mill-provi prodotti. Anzi tant kienu kuntenti bix-xoghol mahdum mill-attur li anke qabbdh fuq blokka ohra. Fil-fatt l-attur jinsisti li qatt hadd mis-socjeta konvenuta semmielu xi haga fuq xoghol hazin.

Il-pagamenti kollha effettwati mis-socjeta konvenuta jidhru fuq id-dokument esebiti mill-attur fix-xhieda tieghu u markat Dok PC 3. L-attur jafferma li meta sar l-ahhar pagament ta Lm500 permezz ta' cheque datat 18 ta' Lulju

2007, kien ghad jonqos bilanc ta' Lm1,186.34c cioe l-ammont mitlub f'dina l-kawza u kwindi ma jaqbilx mas-socjeta konvenuta fejn qed tallega li dan l-ahhar pagament kien sar *in full and final settlement* u dana bil-ghan li l-attur ma jkollux ghalfejn jibdel xoghol li sar hazin. Jinghad li anke minn din it-tip ta' domanda huwa indikattiv tal-fatt illi meta sar l-ahhar pagament ta' Lm500 is-socjeta konvenuta kienet gia konsapevoli tal-fatt illi l-attur kien ghad fadallu x'jigbor l-ammont li qed jintalab f'din il-kawza. Fil-fatt b'tali domanda qed ifissru li l-bilanc mitlub f'din il-kawza kien qed speci jinhafer sabiex l-attur ma jibdilx xoghol li sar hazin u kien ghalhekk li l-ahhar pagament kien gie accettat ghas-saldu. La darba ghall-attur huwa sema l-allegazzoni ta' xoghol hazin proprju biss f'din il-kawza, huwa ferm difficli jekk mhux impossibbli biex titwemmen il-verzjoni tas-socjeta konvenuta u cioe dik li l-attur infirma l-ahhar ricevuta ghas-saldu minflok li jirrimedja xoghol hazin. Il-logika ma ssegwix f'dan l-argument tas-socjeta konvenuta u dana apparti l-fatt li l-attur jinnega li l-ahhar ricevuta saret ghas-saldu. In kontro-ezami l-attur jispjega li dan l-ahhar bilanc cioe dak ta Lm1,186.34c huwa maghmul u maqsum mis-somma ta' Lm500 ghax-xoghol tieghu u ammont ta' Lm685 dovut bhala VAT.

Johann Said ghas-socjeta konvenuta filwaqt li jikkonferma l-fatt li huwa kien inghata l-istess quotation esebita bhala Dok PC1, dawk il-figuri kellhom jinkludu l-VAT. Huwa jilmenta mix-xoghol esegwit mill-attur peress illi l-irham li gie fit-tieni konsenja ma kienx jaqbel ma ta' l-ewwel apparti s-sinjali li halliet il-makna tal-polish. Huwa anke esebixxa xi ritratti bhala prova ta din l-affermazzjoni tieghu. Kien ghal din ir-raguni u f'dan is-sens li dan ix-xhud kien forra lill-attur zewg alternattivi cioe jew li jithallas l-ahhar Lm500 ghas-saldu jew altrimenti jaqla l-irham hazin. Said jallega li wara ftit tal-jiem l-attur cempillu fejn infurmah li kien ser jaccetta l-ahhar Lm500 ghas-saldu peress li ma kienx vale la pena li jerga jaqla l-irham. Johann Said jikkonferma ghalhekk li hekk sar cioe thallset l-ahhar Lm500 ghas-saldu kif jirrizulta minn Dok CDC1.

Illi dwar l-ilment imressaq minn Johann Said, jinghad li fl-ewwel lok ma hemmx kontestazzjoni tas-socjeta konvenuta f'dan is-sens. Qed ighidu biss li sar pagament ghas-saldu minnhabba l-ezistenza ta' tali nuqqas u kwindi ma kienux qed jikkontestaw il-bilanc mitlub proprju minnhabba tali nuqqas. L-argument huwa pagament ghas-saldu u mhux xoghol difettuz. L-allegat xoghol difettuz huwa r-raguni il-ghala sar il-pagament ghas-saldu u kwindi mhux il-kontestazzjoni vera u proprja kontra t-talba attrici. Barra minnhekk apparti l-kontestazzjoni ta' l-istess attur fejn ikompli jinsisti li qatt ma semmewlu xoghol hazin u ghalhekk wisq anqas huwa kredibbli li seta wasal biex jaccetta pagament ghas-saldu minnhabba tali raguni, l-provi migjuba mis-socjeta konvenuta dwar l-istess huma mankanti ferm. Ir-ritratti esebiti ftit li xejn jistghu jwasslu biex wiehed jiggudika fuq irham li ma jaqbilx u jew fuq sinjali li halliet il-makna tal-polish. Lanqas ma ngabet prova li tant kien difettuz ix-xoghol li kien jehtieg li jinbidel. Pero kif inghad qabel, tali prova xorta wahda ma kienitx tkun daqshekk rikjesta peress li l-argument principali hu li l-pagament sar ghas-saldu minnhabba tali allegazzjoni ta' xoghol hazin u mhux necessarjament jekk hux tassew jew meno li x-xoghol kien hazin. Steve Bugeja, direttur iehor fi hdan is-socjeta konvenuta bazikament jikkonferma l-verzjoni moghtija minn Johann Said.

Dan ix-xhud jispjega illi biex ikun cert li l-ahhar cheque ta' Lm500 kien qed jigi mghoddi lil u accettat mill-attur bhala pagament ghas-saldu, ddecieda li jaghmel photocopy tal-original tac-cheque u fuq l-istess photocopy kiteb il-kliem *"paid in full & final"* u taht tnizzlet il-firma ta' l-attur Patrick Camilleri u dana kollu kif jidher fid-dokument a fol 26 tal-process. Difatti din hija l-vertenza kollha ta' din il-kawza peress illi affaccjat minn dan id-dokument fuqhiex is-socjeta konvenuta qed tibbaza t-tezi taghha ta' kontestazzjoni, l-attur jinnega li dik il-firma hija tieghu anzi jafferma li kienet falsifikat u dana nonostante li x-xhud Steve Bugeja jinsisti li l-firma ta' l-attur saret quddiemu hekk kif huwa stess kiteb dik il-frazi bl-ingliz.

Illi f'dan l-istadju, it-Tribunal iddecieda, anke fuq talba tal-konsulent legali ta' l-attur, li jinnomina espert kaligrafiku u

kwindi gie mahtur is-sur Joe Gaffiero sabiex jezamina l-firma ta' l-attur fuq id-dokument esebit a fol 26 tal-process.

Fl-ezami mhejji minn dan l-espert nominat mill-Qorti huwa ezamina l-allegata firma ta' l-attur li tinsab fuq l-original tad-dokument a fol 26 tal-process u cioe Dok JG 1 a fol 50. Huwa jikkonkludi b'certu konvinzjoni li l-allegata firma ta' l-attur fil-fatt hija falza u kwindi ma hux minnu li huwa ffirmat taht il-kliem *paid in full & final*. It-Tribunal ma rriskontra ebda raguni il-ghala ma ghandux jistrieħ fuq il-konkluzjoni peritali tal-espert kaligrafiku nominat minnu stess u dana anke wara li ezamina r-risposti għad-domandi li sarulu in eskussjoni għal darba, tnejn, anke wara li ra r-rapport addizzjonali ta' l-istess espert u kif ukoll wara li ezamina d-divergenzi ta' opinjoni u konkluzjonijiet bejn l-istess espert Gaffiero u ta' l-espert ex parte Joseph Mallia prodott mis-socjeta konvenuta li dan ta' l-ahhar ukoll ipprezenta rapport għalih. Jigi osservat illi dan it-Tribunal ippermetta li jigi prezentat ir-rapport ta' Joseph Mallia mhux daqstant bħala prova ta' rapport ex parte izda aktar bħala forma ta' kritika cioe biex iservi bħala speci ta' Nota jew osservazzjoni ta' kritika għar-rapport tal-Perit Gaffiero. Dana qed jingħad peress illi fl-istadju fejn kienu waslu l-provi, ebda parti ma setgħet tressaq provi ulterjuri partikolarment fil-forma ta' rapport *ex parte* wara li jkun ġia gie prezentat rapport tal-espert nominat mit-Tribunal. Illi strettament f'dak l-istadju is-socjeta konvenuta kienet intitolata biss li titlob għan-nomina ta' perit addizzjonali u mhux tressaq rapport ex parte. Illi għalhekk hija proprju għal din ir-raguni li t-Tribunal ikkunsidra l-konkluzjonijiet ta' Joseph Mallia bħala osservazzjoni ta' kritika u mhux bħala rapport ex parte per se.

Illi għalhekk a tenur tal-kunsiderazzjonijiet hawn fuq magħmula, ma jirrizultax pruvat li l-attur kien iffrima l-ahhar pagament li sarlu bħala pagament għas-saldu u tenut kont tal-fatt li meta sar dan l-ahhar pagament is-socjeta konvenuta kienet konsapevoli tal-fatt kwazi ex admissis li strettament kien għad jonqos bilanc ulterjuri x'jithallas l-attur, jidher evidenti li l-attur kellu ragun jistitwixxi l-odjerna kawza biex tassew jithallas għas-saldu.

It-Tribunal ghalhekk qiegħed jaqta' u jiddeciedi dan il-kaz billi jichad l-eccezzjonijiet kollha sollevati mis-socjeta konvenuta, kwindi jilqa t-talba attrici u konsegwentement ghalhekk jikkundanna lill-istess socjeta konvenuta sabiex thallas lill-attur is-somma mitluba ta' Euro 2,763.40c (elfejn, seba' mija u tlieta u sittin ewro u erbgħin centezmu) bl-imghax legali dekorribbli mid-data tal-prezentata ta' l-odjern avviz u bl-ispejjes kollha ta' din l-istanza a kariku tal-istess socjeta konvenuta.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----